

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

International Relations Department Volume – 4 30 April 2019

Pyidaungsu Hluttaw Office

IPU အီလက်ထရောနစ် သတင်းလွှာ (ဧပြီလ၊ ၂၀၁၉ခုနှစ်)

ကာတာနိုင်ငံ၊ ဒိုဟာမြို့၌ ကျင်းပမည့် (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံတွင် ပညာရေး၊ ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှု၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးတို့ကို ဦးတည်ဆွေးနွေးကြမည်ဖြစ်ခြင်း

ကာတာနိုင်ငံ၊ ဒိုဟာမြို့၌ ၆-၄-၂၀၁၉ ရက်မှ ၁၀-၄-၂၀၁၉ ရက်ထိ ကျင်းပမည့် (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံတွင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၆၀၀ ကျော်၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့မှ မိတ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ညီလာခံ၌ “ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပညာရေး” ဟူသော ဆက်စပ်လွှမ်းခြုံနေသည့် အဓိကခေါင်းစဉ် အောက်တွင် အထူးသဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ၌ ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှုကို မြှင့်တင်ရေး၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး မြှင့်တင်ရေး၊ ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးတို့အတွက် ပါလီမန်များက ပါဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို သုံးသပ်ဆွေးနွေးကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

Qatar Shura Council (ကာတာနိုင်ငံပါလီမန်) သည် နိုင်ငံ ၁၆၀ ခန့်မှ ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ် များအား အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံမည်ဖြစ်ပါသည်။ IPU ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် များတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ၈၀ ဦး၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ၄၀ ဦး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၈၀၀ ကျော် ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတို့တွင် အမျိုးသမီး ၃၀% ပါဝင်ပြီး အသက် ၄၅ နှစ်အောက်ရှိလူငယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၉% ပါဝင်ပါ

သည်။ ကာတာနိုင်ငံသည် IPU သို့ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး IPU ညီလာခံကို ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤညီလာခံကာလအတွင်းတွင် IPU သည် ပိုမိုကြီးမားသော ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု နှင့် နားလည်မှုတို့ကို အားပေးရန်အတွက် ပင်လယ်ကွေ့ဒေသရှိနိုင်ငံများ အပါအဝင် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ နှစ်နိုင်ငံချင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ၂၀၀ ခန့် ကျင်းပနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

Saint Vincent and the Grenadines (စိန့်ဗင်းဆင့်နှင့် ဂရီနာဒင်းနိုင်ငံ) သည် ဤညီလာခံ၌ IPU ၏ ၁၇၉ ခုမြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် ဝင်ရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် IPU တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ပါလီမန်များ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ရေးဟူသော ရည်မှန်းချက်ပြည့်မြောက်ရန် ခြေလှမ်းတစ်လှမ်း နီးကပ် လာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ IPU အဖွဲ့သို့ မဝင်ရောက်ရသေးသော “ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ကျွန်းနိုင်ငံငယ်များ” သည်လည်း (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံသို့ လေ့လာသူများအဖြစ် တက်ရောက်ကြပါမည်။

ပညာရေး

IPU ညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် “ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့အတွက် ပညာရေးကို မြှင့်တင်ပေးသည့် နေရာများ ဖြစ်သော ပါလီမန်များ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကျင်းပမည့် အထွေထွေဆွေးနွေးပွဲတွင် ပညာရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီတို့အကြားရှိ ဆက်စပ်မှုကို စူးစမ်းရှာဖွေကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအထွေထွေဆွေးနွေးပွဲ ရလဒ်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ ကျင်းပမည့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဆင့်မြင့်နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲသို့ တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်အမှတ် (၄) (အရည်အသွေးပြည့်ပညာရေး) နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်အမှတ် (၁၆) (ငြိမ်းချမ်းသောလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ အဆင့်တိုင်းတွင် အားကောင်း၍ ထိရောက် သောအဖွဲ့အစည်းများ တည်ဆောက်ရေး) တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် သုံးသပ်ဆွေးနွေးကြ မည် ဖြစ်ပါသည်။

တက်ရောက်မည့်အထူးဧည့်သည်တော်များတွင် UNESCO မှ အခြေခံပညာနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာ ဆိုင်ရာ အထူးသံတမန် sheikha Moza Bint Nasser နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကိုလံဘီယာ တက္ကသိုလ်၊ Brain Initiative မှ ဒေါက်တာ Rafael Yuste တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ထို့အပြင် လူသားဘဝပညာရေး

အခွင့်အရေးများအကယ်ဒမီဥက္ကဋ္ဌ Mr. Rajiv Uttamchandani လည်း ပါဝင်ပါသည်။ UNESCO၊ ကာတာ ဖောင်ဒေးရှင်း၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ တက္ကသိုလ်များ ပူးပေါင်း၍ ပညာရေးဗဟုသုတပြပွဲ တစ်ခုကို လည်း ကျင်းပပါမည်။

ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှု

(၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံကာလတွင် ကျင်းပမည့် IPU အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖိုရမ်အစည်းအဝေး၌ အမျိုးသမီးများနိုင်ငံရေးတွင် ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးကြပါမည်။ မကြားသေးမီက IPU မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ပါလီမန်များတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုနှစ်စဉ်ဆန်းစစ်ချက်တွင် ဖော်ပြချက်အရ အရှေ့အလယ်ပိုင်းနှင့် အာဖရိက မြောက်ပိုင်း ဒေသတို့ရှိ ပါလီမန်များတွင် အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်မှုသည် ၁၉၉၅ ခုနှစ် တွင် ၄% ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ၁၈% ရှိလာပါသည်။

အပြုသဘောဆောင်သော တိုးတက်မှုများ မကြာသေးမီက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ကာတာ နိုင်ငံသည် ယင်း၏ပထမဆုံးအမျိုးသမီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ခန့်အပ်ခဲ့ပါ သည်။ UAE (အာရပ်စော်ဘွား များပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ) ပါလီမန်၏ အမျိုးသမီးပါလီမန် ဥက္ကဋ္ဌသည် အာရပ်လောက၌ နိုင်ငံအဆင့် ပါလီမန်တစ်ခု၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီးပါလီမန်ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာခဲ့ ပါသည်။ UAE နိုင်ငံတွင် သမ္မတ၏ အမိန့်အရ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အကုန်ပိုင်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းရာ၌ အမျိုးသမီး ၅၀% ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဘာရိန်းနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ရှိလာခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိ အချိန်တွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ၌ ယင်း၏ အောက်လွှတ်တော် တွင် ပါဝင်ရမည့် အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက်ခွဲတမ်းကို တိုးမြှင့်ရေးအတွက် နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ဆွေးနွေးလျက်ရှိပါသည်။

အကြမ်းဖက်ဝါဒဆန့်ကျင်ရေး

အကြမ်းဖက်မှုကို ဖြစ်ပွားစေသည့် အကြမ်းဖက်ဝါဒနှင့် အစွန်းရောက်ဝါဒတို့ကို ကမ္ဘာ့ပါလီမန်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးသည် ယခုညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးမည့် ထင်ရှားသော အဓိကခေါင်းစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျော့နည်းသွားစေရေး အတွက် ပါလီမန်များက လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ကို IPU ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များက

ဆွေးနွေးကြပါမည်။ ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုလသမဂ္ဂ အကြမ်းဖက်ဝါဒတိုက်ဖျက်ရေးရုံးမှ လက်ထောက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Vladimir Voronkov က ဆွေးနွေးပါမည်။ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံရှိ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများစခန်း တစ်ခုမှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဘိုကိုဟာရမ်အကြမ်းဖက်အဖွဲ့ထံမှ လွတ်မြောက်လာခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ် သည့် Ms. Falmata Bunu ကလည်း သူမ၏အတွေ့အကြုံများကို သက်သေခံလျက် တင်ပြဆွေးနွေးပါမည်။

လူ့အခွင့်အရေး

ယခင် IPU ညီလာခံများမှာကဲ့သို့ လူ့အခွင့်အရေးကိစ္စကိုလည်း အဓိကထား၍ ဆွေးနွေးကြပါ မည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ IPU အမြဲတမ်းကော်မတီသည် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ် တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လွှမ်းခြုံနိုင်စေရေးအတွက် သယံဇာတများခွဲဝေ အသုံးပြုခြင်း နှင့် ဥပဒေပြုခြင်းတို့တွင် ပါလီမန်များက ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အဓိကအခန်းကဏ္ဍကို သုံးသပ်ဆွေးနွေးပါ မည်။

ဤကော်မတီသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏ သီးသန့်တည်ရှိမှုနှင့် လွတ်လပ်မှုတို့ ခြိမ်းခြောက်ခံ နေရသည့် “ပြောင်းလဲနေသော မီဒီယာနယ်ပယ်” တွင် လွတ်လပ်စွာရေးသား ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းသိရှိ ပိုင်ခွင့်တို့အား တိုက်ခိုက်မှုများအပေါ် ပါလီမန်များ၏ တုန့်ပြန်ချက်များကို စိစစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ IPU ကော်မတီအစည်းအဝေး တွင် နိုင်ငံ ၁၂ ခုမှ တိုက်ခိုက်နှိပ်စက်ခံနေရသော လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၈၃ ဦး၏ အမှုများကို သုံးသပ်ဆွေးနွေး ပါမည်။

စွမ်းအင်ချို့တဲ့မှု

IPU ညီလာခံကာလအတွင်း ကျင်းပမည့် အစုအဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ ထုတ်လုပ်ရေး၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုစုစည်းပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စွမ်းအင်ချို့တဲ့မှုကို လျော့ချနိုင်မည့် မူဝါဒ များကို လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ယနေ့ကာလတွင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသန်းတစ်ထောင်ကျော်သည် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား မရရှိကြသေးပါ။ လူသန်းပေါင်း သုံးထောင်နီးပါးသည် အစားအစာချက်ပြုတ်ရေး၊ နေအိမ်အနွေးဓာတ်ရရှိရေး တို့အတွက် “ထင်း” ကဲ့သို့သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ညစ်ညမ်းစေသည့် လောင်စာများကို အသုံးပြုနေရပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် လေထုညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်စေပြီး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများကို ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

အထက်ပါဆွေးနွေးပွဲတွင် IPU နှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့ ပူးပေါင်းထုတ်ဝေသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ထုတ်ပြန်ချက်စာအုပ်ကို မိတ်ဆက်တင်ပြပါမည်။ ထိုစာအုပ်၏ အမည်မှာ “အစိမ်းရောင်၏ ပုံစံများ-လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေသော အစိမ်းရောင် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံမိတ်ဆက်” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲမှ သုံးသပ်ချက်များကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ ကျင်းပမည့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များဆိုင်ရာ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တင်ပြမည့် IPU ၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်များ ပြုစုရာတွင် ထည့်သွင်းပါမည်။

IPU ၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာ

နိုင်ငံတကာပါလီမန်များအဖွဲ့ (IPU) သည် ပါလီမန်များ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါသည်။ IPU ကို ကမ္ဘာ့ပထမဆုံး “နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း” အဖြစ် လွန်ခဲ့သော နှစ် (၁၃၀) က တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံအားလုံးအကြားတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် မှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုတို့ကို အားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ကာလတွင် IPU ကို အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော နိုင်ငံအဆင့်ပါလီမန် ၁၇၈ ခုနှင့် ဒေသအဆင့်ပါလီမန်အဖွဲ့အစည်း ၁၂ ခုတို့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ IPU သည် ဒီမိုကရေစီကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် ပါလီမန်များ အား ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်၊ လူငယ်များ ပိုမိုပါဝင်လာစေရန်၊ ကျား/မ ဦးရေ ညီမျှစွာပါဝင် လာစေရန်၊ ဒေသစုံ/နယ်ပယ်စုံမှ ကိုယ်စားလှယ် များ ပိုမိုပါဝင်လာစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါ သည်။ IPU ရှိ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော သီးသန့်ကော်မတီတစ်ခုက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ လူ့အခွင့်အရေး များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးပါသည်။ IPU သည် ကမ္ဘာ့ပါလီမန်များမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၅၀၀ ကျော် နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်တက်ရောက်သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတစ်ခုကို တစ်နှစ် လျှင် ၂ ကြိမ် ကျင်းပပါသည်။

ထိုညီလာခံများတွင် ကုလသမဂ္ဂ၏လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ် ကမ္ဘာ့စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့ အပါအဝင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဆက်စပ် လျက် ပါလီမန်ဆိုင်ရာရှုထောင့်အမြင်များကို တင်ပြဆွေးနွေးပါသည်။

(၁၄၁) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံကို ဆားဘီးယားနိုင်ငံ၊ ဘဲဂရိတ်မြို့၌ ၁၃-၁၀-၂၀၁၉ ရက်မှ ၁၇-၁၀-၂၀၁၉ ရက်ထိ ကျင်းပပါမည်။

ဘာသာပြန်ဆိုသူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)
နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဌာနခွဲ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ရုံး

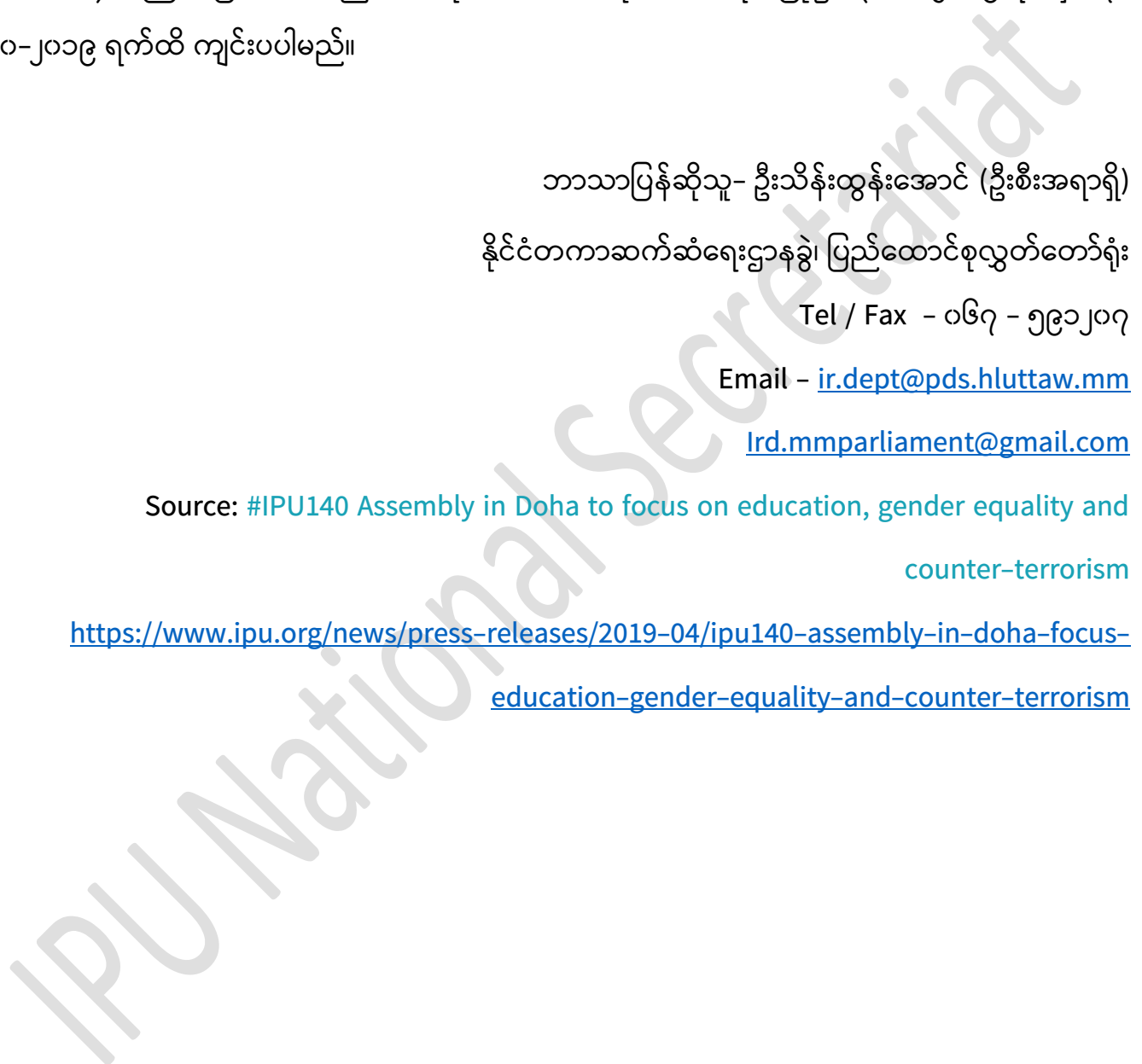
Tel / Fax - ၀၆၇ - ၅၉၁၂၀၇

Email - ir.dept@pds.hluttaw.mm

Ird.mmparliament@gmail.com

Source: #IPU140 Assembly in Doha to focus on education, gender equality and counter-terrorism

<https://www.ipu.org/news/press-releases/2019-04/ipu140-assembly-in-doha-focus-education-gender-equality-and-counter-terrorism>

(၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံ - ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ သံခင်းတမန်ခင်းအတွက် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဆွေးနွေးပွဲစင်မြင့်၌ တွေ့ဆုံကြခြင်း

ကာတာနိုင်ငံ၊ ဒိုဟာမြို့၌ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက်မှ ၁၀ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သည့် (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံတွင် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ သံခင်းတမန်ခင်း တို့ကို ရှေ့တန်းတွင်ထားရှိခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံ ၁၆၀ မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၈၀၀ ကျော်တို့သည် ကမ္ဘာ့ ပါလီမန်များအချင်းချင်း အတွေ့အကြုံများ/ အကြံဉာဏ်များ ဖလှယ်ရန်အတွက် ကမ္ဘာ့အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဆွေးနွေးပွဲစင်မြင့်၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ညီလာခံက အတည်ပြုခဲ့သော ဒိုဟာကြေညာချက် တွင် နိုင်ငံအဆင့်ပါလီမန်များမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် “ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံမှုနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုတို့ကို မြှင့်တင်ရန်” နှင့် “ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတို့ကို အထောက်အကူပေးရန်” တို့အတွက် ပညာရေး၏အလွန်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍကို ထင်ရှားစွာဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

IPU ဥက္ကဋ္ဌ Ms.Gabriela Cuevas ပြောကြားရာတွင် IPU သည် ယင်း၏ နှစ် (၁၃၀) ပြည့် နှစ်ပတ်လည် အချိန်အခါကို ဂုဏ်ပြုကျင်းပလျက်ရှိကြောင်း၊ ဤအချိန်အခါ (ဤနှစ်)သည် ပါလီမန်များ ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်တည်မှုနှင့် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍကို သက်သေပြနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဤအချိန်အခါက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သော မိမိတို့အား ကြီးလေးသော တာဝန်ကိုအပ်နှင်းထားကြောင်း၊ ထိုတာဝန်မှာ ငြိမ်းချမ်း၍အားလုံးပါဝင်သော အနာဂတ်

ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ထိရောက်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ဖြေရှင်းချက်များကို ရှာဖွေရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ အရည်အသွေးပြည့် ပညာရေးကို လူအားလုံးရရှိနိုင်ရေးသည် နိုင်ငံခြားသားကို ကြောက်ရွံ့မှု၊ အစွန်းရောက်ဝါဒတို့ကို တိုက်ဖျက်ရန်နှင့် လူသားအားလုံးအတွက် ကောင်းကျိုးပြုမည့် အလားအလာကောင်းသော ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်များကို သေချာစွာတည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် အဓိက လိုအပ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

IPU အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr.Martin Chungong က ပြောကြားရာတွင် ပါလီမန်များ အကြားပေါင်းကူးဆက်စပ်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် IPU ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တာဝန်ကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုရန်အတွက် မိမိတို့ ဤနေရာ၌ အစည်းအဝေး ကျင်းပနေသည်ဟူသော အချက်သည် အရေးကြီးကြောင်း၊ ငြိမ်းချမ်းမှုတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးခြင်းတို့သည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု၊ အမြင်ချင်းဖလှယ်မှု၊ နားလည်မှုတို့အပေါ် အခြေခံတည်ဆောက်ထားသည့် IPU ၏ အနှစ်သာရသဘောတရားများ ဖြစ်ကြောင်း၊ နှစ်ပေါင်း (၁၃၀) လွန်မြောက်ခဲ့သည့် ယနေ့ကာလတွင်လည်း အထက်ပါ သဘောတရားများ (အနှစ်သာရတန်ဖိုးများ) သည် မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ဗဟိုချက် (အသဲနှလုံး) တွင် အင်အားကောင်းစွာ ဆက်လက်တည်ရှိ နေဆဲဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

အကြမ်းဖက်ဝါဒဆန့်ကျင်ရေး

ပညာသင်ယူနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းရရှိထားသော လူငယ်များအနေဖြင့် အကြမ်းဖက် (သို့မဟုတ်) အစွန်းရောက်အုပ်စုများ၏ တော်လှန်ရေးဩဇာသက်ရောက်မှု၏ သိမ်းသွင်းခံရမှု လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။ အကြမ်းဖက်ဝါဒများနှင့် အစွန်းရောက်ဝါဒတို့အား ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးကို (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံ၌ ထင်ရှားစွာအလေးပေးဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ အကြမ်းဖက်လှုပ်ရှားမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တိုက်ဖျက်ရန်နှင့် လျော့နည်းသွားစေရန်ရည်ရွယ်သည့် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ထောက်ပံ့ပေးမည့် ၅ နှစ်တာလုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုအတွက် ကုလသမဂ္ဂက IPU သို့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၆ (၂.၁) သန်းပေးအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံအသီးသီး၌ ဥပဒေရေးရာမူဘောင်များအား နိုင်ငံတကာအကြမ်းဖက်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီရေးဆွဲရန် ပါလီမန်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်၏ အရေးကြီးပုံကို

ကုလသမဂ္ဂ အကြမ်းဖက်ဝါဒဆန့်ကျင်မှုရုံးမှ UN လက်ထောက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Vladimir Voronkov က အလေးပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံရှိ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ စခန်းတစ်ခုမှခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဘိုကို ဟာရမ် အကြမ်းဖက်အဖွဲ့ထံမှ လွတ်မြောက်လာခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် Ms. Falmata Bunu ၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိသော သက်သေခံထွက်ဆိုချက်ကို၊ IPU ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များကြား သိခဲ့ရပါသည်။

ထို့အပြင် (၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံသည် “ကြေးစားစစ်သားများနှင့် နိုင်ငံခြားသား တိုက်ခိုက်ရေးသမားများအား အသုံးပြုမှုကို ရှုံးချသည့်ဆုံးဖြတ်ချက် အသစ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယူကရိန်းနှင့် ဂျော်ဒန်ပါလီမန်တို့က တင်သွင်းခဲ့သော အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံများ၏ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်ဆိုင်မှု၊ နယ်မြေတည်တံ့ခိုင်မြဲမှု၊ နိုင်ငံတစ်ခု၏ ပြည်တွင်းရေးကို အခြားတစ်နိုင်ငံ က စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရမှုသဘောတရားများကို လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ထပ်လောင်း အတည်ပြု ခဲ့ကြပါသည်။

ကြေးစားစစ်သားများနှင့် နိုင်ငံခြားသားတိုက်ခိုက်ရေးသမားများက အမျိုးသမီးများ/ ကလေးများ ပါဝင်သော အရပ်သားများအပေါ်ကျူးလွန်ခဲ့သည့် လူ့အခွင့်အရေးဖောက်ဖျက်မှုများ၏ အရေအတွက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍အလေးအနက်စိုးရိမ်ကြောင်း အထက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်က ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ကြေးစားစစ်သား များ၊ နိုင်ငံခြားသားတိုက်ခိုက်ရေးသမားများအား စုဆောင်းမှု၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု၊ ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုမှုတို့ ကို ဟန့်တားရေးအတွက် ပါလီမန်များအနေဖြင့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် မူဘောင်တစ်ခုကို အထက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်က ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း Idai နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း Idai ကြောင့်ပျက်စီးမှုများခံစားခဲ့ရသော မိုဇမ်ဘစ်၊ မာလာဝီ၊ ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံ တို့ကို အရေးပေါ်ကူညီရန် တောင်းဆိုထားသည့် အရေးပေါ်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို IPU ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ် အားလုံးက သဘောတူချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို နယ်သာလန်နိုင်ငံက တင်သွင်း ခဲ့ပါသည်။

မုန်တိုင်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကဲ့သို့သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းမှုကြောင့် ပိုမိုဆိုးရွားခဲ့ပါသည်။ မုန်တိုင်းသည် ၁၄-၃-၂၀၁၉ ရက်နေ့ညတွင် မိုဇမ်ဘစ်နိုင်ငံသို့

စတင်ဝင်ရောက်တိုက်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့သည် ကင်ညာနိုင်ငံ၊ နိုင်ရီဘီမြို့၌ “တစ်ခုသော ကမ္ဘာဂြိုဟ်” ခေါင်းစဉ်ဖြင့်ကွန်ဖရင့်တစ်ခုကို စတင်ကျင်းပခဲ့သောနေ့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမုန်တိုင်းသည် မှတ်တမ်းများအရ အဆိုးရွားဆုံးအပူပိုင်းဒေသ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းများ အနက်မှ တစ်ခုဖြစ်ပြီး အာဖရိကတောင်ပိုင်းဒေသတွင် ပြင်းထန်သောမိုးလေများ ရွာသွန်းတိုက်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို မုန်တိုင်းကြောင့် ဒေသအနှံ့အပြားတွင် ရေကြီးမှု/ မြေပြိုမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး မိုဇမ်ဘစ်၊ ဇင်ဘာဘွေနှင့် မာလာဝီနိုင်ငံတို့တွင် ပျက်စီးမှုများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ မုန်တိုင်းကြောင့် လူ ၇၀၀ ကျော်သေဆုံးခဲ့ပြီး လူ ၁၅၀၀ ဒဏ်ရာရခဲ့ပါသည်။ လူ ၁၁၀,၀၀၀ နေရပ်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပါသည်။

ထိုနိုင်ငံ ၃ ခုအတွက်ကုလသမဂ္ဂ၏ အရေးပေါ်မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို တုန့်ပြန်ကူညီကြရန် ပါလီမန် အားလုံးကို IPU ၏အရေးပေါ်ဆုံးဖြတ်ချက်က တောင်းဆိုထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက်နှင့် ရေသန့်နှင့်အစားအစာမရှိဘဲ တကွဲတပြားဖြစ်နေသည့် ထိခိုက်လွယ်ဆုံးလူများအတွက် အာရုံစိုက်ကူညီပေးရန်ကုလသမဂ္ဂအား IPU အရေးပေါ်ဆုံးဖြတ်ချက်က တောင်းဆိုထားပါသည်။

ယင်းတို့တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်ဆုံးလူများအတွက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိ စေမည့် လုပ်ငန်းစနစ်များ၊ သဘာဝဘေးကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်မှုလျှော့ချရေးအစီအမံများကို ဘေးဒဏ်ခံရသည့် နိုင်ငံများသို့ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပဲရစ်သဘောတူညီချက်၏ ပန်းတိုင်များပြည့်မြောက် စေရေးအတွက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ကြရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ ကို IPU ဆုံးဖြတ်ချက်က တိုက်တွန်းထားပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် (၁၃၉) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံတွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲကျွန်းနိုင်ငံငယ် များ အုပ်စုက တင်သွင်းပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတိုက်ဖျက်ရေးကို ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ရန် တောင်းဆို ထားသော အရေးပေါ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို IPU အဖွဲ့ဝင်များက ဆန္ဒမဲပေး အတည်ပြုခဲ့ ကြပါသည်။

ပဲရစ်သဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းစေမည့်နည်းလမ်းများကို တွေ့ရှိရန် IPU သည် ပါလီမန်များနှင့် ပူးပေါင်း ကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

IPU ညီလာခံကာလအတွင်းကျင်းပမည့် အစုအဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ ထုတ်လုပ်ရေး၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုစုစည်းပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စွမ်းအင်ချို့တဲ့မှုကို လျှော့ချနိုင်မည့်မူဝါဒ များကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲ၌ IPU နှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့ပူးတွဲထုတ်ဝေသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထုတ်ပြန်ချက် စာအုပ်ကို မိတ်ဆက် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်အမည်မှာ “အစိမ်းရောင်၏ ပုံစံများ - လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်စေသော အစိမ်းရောင်စီးပွားရေး အဆောက်အအုံ မိတ်ဆက်” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

တရားမျှတသော ကုန်သွယ်ရေး

(၁၄၀) ကြိမ်မြောက် IPU ညီလာခံသည် အခြားဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကိုလည်း ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်မှာ “တရားမျှတ၍ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှု၏ အခန်းကဏ္ဍ ၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များ ပြည့်မြောက်ရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေး၊ အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးညီမျှမှု၊ ရေရှည်တည်တံ့ သော အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းထွန်းကားရေး၊ တီထွင်ရေးတို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်” ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၊ ဂါနာနိုင်ငံနှင့် ဆားဘီးယားနိုင်ငံတို့က တင်သွင်းခဲ့သော ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် အထူးသဖြင့်စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့မူဘောင်တွင်ပါရှိသည့် ကျယ်ပြန့်သောပန်းတိုင် များနှင့် တိကျသောရည်မှန်းချက်များတွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်နှင့်အညီ၊ တရားမျှတသောဖွံ့ဖြိုးမှု ရလဒ်များကို နိုင်ငံအများသို့ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့အတွက် စည်းမျဉ်းအခြေခံသော နိုင်ငံစုံပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အဓိကအရေးကြီးမှုကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု ထားပါသည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဆင်းရဲမှု၊ မညီမျှမှု၊ မတည်ငြိမ်မှု၊ ပဋိပက္ခဖြစ်မှုတို့ကို လျှော့ချခြင်းနှင့် စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်၊ လိုအပ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်နိုင်မှု၊ နိုင်ငံတကာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ကိုတည်ဆောက်ခြင်းတို့အတွက် တရားမျှတ၍လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုက ပါဝင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုထားပါသည်။

ဘာသာပြန်ဆိုသူ- ဦးသိန်းထွန်းအောင် (ဦးစီးအရာရှိ)
နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဌာနခွဲ ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ရုံး

Tel/ Fax -၀၆၇ - ၅၉၁၂၀၇

Email - ir.dept@pds.hluttaw.mm

lrd.mmparliament@gmail.com

Source#IPU140: MPs engage in the world's biggest platform for parliamentary diplomacy

<https://www.ipu.org/news/press-releases/2019-04/ipu140-mps-engage-in-worlds-biggest-platform-parliamentary-diplomacy>

IPU National Secretariat